

VOLKS BELANG

Jaargang 132 - nummer 4 - april 2011 - maandblad

Blauwe middenveld en Open Vld : een LAT-relatie ?

Heeft het blauwe middenveld een LAT-relatie met Open Vld? Tijdens een debat voor het LVV werd alleszins duidelijk dat zowel de liberale mutualiteiten als de liberale vakbond een beter gestructureerd overleg wensen tussen hun organisaties en de Vlaams-liberale partij. Secretaris-generaal van de Landsbond der Liberale Mutualiteiten Geert Messiaen vraagt zelfs een vaste vertegenwoordiging in het partijbestuur van

Open Vld. "Ik betreurd dat er geen gestructureerd overleg is en alles vaak beperkt blijft tot 'one-day-shots'. We zijn vrienden, maar om tot een open discussie te komen, is er meer nodig", vindt Messiaen. ACLVB-voorzitter Jan Vercamst bekijkt het zo: "Wat wij willen is dat er gestructureerd overleg komt waar we aan elkaar kunnen vertellen wat er in de samenleving gebeurt. Als vakbond zijn wij toch goed geplaatst om dit te weten."

Open Vld-voorzitter Alexander De Croo heeft een betere vergelijking: "Een LAT-relatie is een beetje te los omdat zo'n relatie niet de intentie heeft om kindjes te maken. We hebben aan elkaar te winnen in een losse relatie waar er af en toe wel een slippertje kan. Een 'huwelijk op zijn Nederlands' vind ik persoonlijk beter."

Lees blz. 8 en 9.

B.C.

INHOUD

ANALYSE

Het verlies van de liberale partijen:
conjunctureel of structureel?

/4

OPINIE

Wat met het Vlaams front?

/11

LVV-DEBAT MET CARINA VAN CAUTER

Misbruik in de kerk: waar blijven
schulde en boete

/12

Een creatieve VRT

Sinds Woestijnvis, Sanoma en Corelio, verenigd in De Vijver VT4 en VijfTV overnamen, is het stormachtig in het Vlaamse medialandschap. Het is goed dat SBS in Vlaamse handen blijft. De Vlaamse kijker kan er maar goed bij varen als de kwaliteit gegarandeerd blijft. De overname bewijst dat er in Vlaanderen nog ondernemers zijn die durven investeren en hun toekomstplannen willen waarmaken.

Voor de reclame-inkomsten moet de koek echter over een groter geheel worden verdeeld. En dit brengt ons opnieuw tot de vraag of de gemengde financiering van de openbare omroep VRT (dotaties en reclame) niet opnieuw moet worden bekeken. Of de reclame op VRT niet gewoon moet afgeschafte worden en men beter komt tot een zuivere scheiding tussen openbare en commerciële omroepen? Wat meteen de huidige concurrentievervalsing van tafel veegt.

“De VRT sluit best geen exclusiviteitscontracten meer af”.

De Vlaamse regering staat wat wezenloos te kijken naar de gebeurtenissen in medialand. De VRT worstelt met zijn nieuwe verhouding tot het productiehuis Woestijnvis. In plaats van nieuwe garanties op tafel te leggen en succesvolle programma's af te stoten, zou de Vlaamse overheid beter haar verantwoordelijkheid nemen en een eerlijke keuze maken van wat er van een openbare omroep kan verwacht worden: volledige zelffinanciering, zoals een goede huisvader. Dit hoeft dan geen duffe omroep te zijn, met wat creativiteit hier en daar kom je al heel ver. En programma's zoals Man bijt Hond of De Slimste Mens, waarom zou de VRT die niet in eigen huis kunnen maken? De openbare Vlaams omroep zou dus best helemaal stoppen met zijn samenwerking met productiehuisen en het werk in eigen huis houden, zoals dat hoort in een overheidsbedrijf dat met belastinggeld wordt betaald. De gelden die vrijkomen door het opzeggen van de sa-

menwerking met Woestijnvis moet de VRT goed besteden en als het kan niet opnieuw versluizen naar andere productiehuisen. Hopelijk heeft men bij de VRT geleerd uit het verleden: miljoenen gingen naar een productiehuis dat nu met dat belastinggeld privézendens kan aankopen en zo de concurrentie met de openbare omroep organiseert. Hopelijk heeft de belastingbetaler nog wat aan dat geld in de vorm van goede programma's op VT4 en VijfTV. Trouwens er zal een bittere concurrentiestrijd beginnen tussen de VRT, de zenders VT4 en VijfTV en VTM waarin exclusiviteitscontracten voor de VRT niet meer thuis horen. Een openbare omroep moet in die constellatie zijn programma's zelf maken en daarvoor de beste mensen (misschien van andere zenders?) aantrekken. Er is genoeg talent bij de openbare omroep. In een nieuwe beheersovereenkomst moet dan ook het inhoudelijke primeren op het

commerciële. Anderzijds blijft het jammer dat een succesvolle samenwerking tussen een openbare omroep en een productiehuis verdwijnt. Alleen de kijker zal daar de dupe van worden indien de kwaliteit zou afkalven.

Of de nieuwe samenwerking rond VT4 en VijfTV een succes wordt, valt af te wachten; er is weinig bekend over het juiste financiële plaatje. De kostprijs voor de aankoop was hoog en de vraag is maar of er nog geld over is om goede programma's te maken. Het is ook niet duidelijk of deze omroepen zich ook op de nieuwsmarkt zullen storten met journaals en duidingsprogramma's. Wie kijkers aan zich wil binden, moet een totaalplaatje aanbieden, voor elk wat wils. En dat kost ook weer geld. Mensen kijken meer en meer zoals ze een menu lezen; de niche kijker wint al maar veld, maar dat de algemene zenders geen toekomst meer zouden hebben, klopt niet.

De openbare omroep trekt dus best lessen uit het verleden. Het exclusiviteitscontract met Wouter Vandenhoute leverde wel mooie tv op, maar nu de vogel is gaan vliegen, dreigt er niets dan leegte. En Vandenhoute is er met de centen vandoor. De VRT zit ook met de gevolgen op het vlak van de crossmediale samenwerking. In de groep van Vandenhoute zit immers ook Corelio, de uitgever van kranten als De Standaard en Het Nieuwsblad. De andere partner is Sanoma die bijvoorbeeld Humo uitgeeft; de VRT-coryfeeën zullen daar dus nog moeilijk aan de bak komen. De VRT moet een omroep zijn voor alle Vlamingen, die kwaliteit nastreeft en een vaste waarde blijft in het medialandschap. De velden die hij bestrijkt zijn duidelijk: informatie en cultuur, educatie, sport, drama en ontspanning. Op het vlak van het nieuws moet de VRT een buitenbeen blijven met geloofwaardige en onpartijdige berichtgeving. De Vlaamse regering houdt dit best voor ogen als zij straks een nieuwe beheersovereenkomst met de openbare omroep onderhandelt.

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door de vzw Liberaal Vlaams Verbond, Stichting Vanderpoorten
Verantwoordelijke uitgever:
Bert Cornelis,
Kramersplein 23, 9000 Gent
Hoofredactie:
Bert Cornelis Bert@Reflextc.be
Vormgeving:
Ilde Cogen ilde.cogen@openvld.be
Secretariaat:
Luc Pareyn - Liberaal Archief
Kramersplein 23 - 9000 Gent
tel. 09/221.75.05 - fax: 09/221.12.15
www.liberaalarchief.be
luc.pareyn@liberaalarchief.be

Conjunctureel of structureel?

DE ELECTORALE ACHTERUITGANG VAN DE LIBERALE PARTIJEN IN BELGIË

Het gaat bijvoorbeeld de VVD in Nederland electoraal voor de wind: tijdens de laatste parlementsverkiezingen vorig jaar in juni werd zij de grootste partij en kwam ook na de recente Provinciale Statenverkiezingen als winnaar uit de bus. Maar deze trend is niet overal in Europa merkbaar.

Zo zette Open Vld bij de verkiezingen van juni 2010 haar slechtste resultaat ooit neer. VUB-professor Patrick Stouthuysen is verbonden aan de vakgroep Politieke Wetenschappen en maakte een analyse. Het gaat bijvoorbeeld de VVD in Nederland electoraal voor de wind: tijdens de laatste parlementsverkiezingen vorig jaar in juni werd zij de grootste partij en kwam ook na de recente Provinciale Statenverkiezingen als winnaar uit de bus. Maar deze trend is niet overal in Europa merkbaar. Zo zette Open Vld bij de verkiezingen van juni 2010 haar slechtste resultaat ooit neer. VUB-professor Patrick Stouthuysen is verbonden aan de vakgroep Politieke Wetenschappen en maakte een analyse.

De federale verkiezingen van 2007 luidden de terugkeer in van de christendemocratie: Verhofstadt werd uiteindelijk opgevolgd door Letermé.

De electorale achteruitgang

Bij de Europese verkiezingen van 2009 behaalden de bij de **Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa** (ALDE) aangesloten partijen gemiddeld 11.4 % van de stemmen. De Belgische liberalen kwamen uit op 20.6% (Vlaanderen) en 26.1% (Franstalig België) en behoorden daardoor, ondanks een lichte achteruitgang, tot de grotere liberale formaties in Europa. Bij de regionale verkiezingen, die in België met die Europese verkiezingen samenvielen, werd die achteruitgang bevestigd en lagen de scores bovendien een stuk lager. In Vlaanderen behaalde de Open-VLD 15% en in Wallonië de MR 23.4 %. Zelfs in het vanouds liberale bastion Brussel strandde de MR op een voor haar doen bescheiden 26.5% (zie tabel).

Electoraal gesproken gaat het de Belgische liberalen al een tijdje niet voor de wind, zowel bij regionale als bij federale verkiezingen. De neergaande trend bereikte een voorlopig dieptepunt bij de federale verkiezingen van 2010, waar beide partijen opnieuw achteruit gingen en de Vlaamse liberalen hun slechtste resultaat ooit boekten (zie tabel onderaan)

Die scherpe en consistente terugval is vooral opmerkelijk omdat goed tien jaar daarvoor de liberalen in beide landsdelen op weg leken om de grootste partij te worden. Wat verklaart die terugval? Gaat het om een conjuncturele schommeling of is er meer aan de hand?

	1995	1999	2004	2009
VLD in Vlaanderen	20.2	22.0	19.8	15.0
MR Wallonië	23.7	24.7	24.3	23.4
VLD in Brussel	5.7	3.2	2.7	2.6
MR in Brussel	35.0	34.4	28.0	26.5

Evolutie resultaten verkiezingen voor regionale parlementen, 1995-2009.

Resultaten op niveau regio's.

	1981	1985	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2010
VLD	12.9	10.7	11.5	12.0	13.1	14.3	15.4	11.8	8.4
MR	8.6	10.2	9.4	8.1	10.3	10.1	11.4	12.5	9.5

Evolutie resultaten verkiezingen voor federaal parlement, 1981-2010.

Resultaten op niveau Rijk.

Beperkte manoeuvreerruimte

De liberalen waren lange tijd het kleine broertje van de twee grotere Belgische politieke formaties, de christendemocraten en socialisten. In de eerste decennia van de naoorlogse periode behaalden de liberalen bij verkiezingen minimaal negen en maximaal vijftien procent van de stemmen. Ter vergelijking: in dezelfde periode lag de score van de christendemocraten steevast boven de veertig en die van de socialisten boven de dertig procent. In die context vormden de liberalen een gegeerde coalitiepartner. Op sociaaleconomisch vlak stonden ze dicht bij de christendemocraten, met betrekking tot de ethische en levensbeschouwelijke thema's leunden ze aan bij de socialisten. De liberalen zaten dus altijd goed. In het midden van de jaren 1960 beleefden de liberalen, na een verruimingsoperatie ingezet door toenmalig partijvoorzitter Omer Vanoudenhove, een historische doorbraak, met scores boven de twintig procent. De Liberale Partij / Parti Libéral werd omgevormd tot de Partij voor Vrijheid en Vooruitgang / Parti de la Liberté et du Progrès (PVV/PLP). De partij richtte zich nu ook nadrukkelijk tot de katholieke kiezers. Vooral in Franstalig België werd die boodschap opgepikt. Christendemocratische kiezers, die zich zorgen maakten over de groeiende macht van de vakbonden en de industriële teloorgang van hun regio, vonden aansluiting bij de nieuwe partij. Maar die nieuwe partij mat zich ook een uitgesproken Belgicistisch imago aan, waardoor ze in de

jaren 1970 de aansluiting miste met de snel veranderendé communautaire realiteit en weer terugviel op resultaten van rond de vijftien procent.

In 1971 wordt de PVV/PLP langs de taalgrens opgesplitst. Vanaf dan groeien beide partijen uit elkaar en ontwikkelen zich vooral in functie van de politieke verhoudingen in de landsdelen waar ze actief zijn. In Franstalig België, dat traditioneel veel linkser is dan Vlaanderen, probeert de liberale partij het verzamelpunt te worden van wie zich, om welke reden dan ook, verzet tegen de machtspositie van de grootste partij, de Parti Socialiste (PS). Zo gingen de Franstalige liberalen samen met de Waalse regionalisten en sloten ze in Brussel een alliantie met het Front des Francophones (FdF), de partij die opkomt voor de rechten van de Franstalige Brusselaars. Maar omdat de hoofdstroom in Franstalig België links is, hoedt de MR er zich voor om een te uitgesproken economisch rechtse koers te varen. Dat is electoraal en politiek-strategisch te riskant, leert de ervaring.

De politieke verhoudingen liggen anders in Vlaanderen. Daar is de hoofdstroom weliswaar centrumrechts, maar moet traditioneel rekening worden gehouden met de macht van het middenveld en van de zuilorganisaties. Bovendien moet er uiteindelijk ook altijd op federaal niveau worden onderhandeld, met de in regel linkse meerderheid uit het andere landsdeel. Dat beperkt de manoeuvreerruimte gevoelig. Guy Verhofstadt, de man die lange tijd het gezicht vormde van het Vlaamse liberalisme, heeft dat tot zijn scha en schande moeten ervaren. In 1979 slaagde hij er in, als jongerenvoorzitter, het programma van de PVV te radicaliseren. Verhofstadt las Hayek en Friedman en wou de sociale zekerheid en de overheidsfinanciën hervormen en burgers via referenda inspraak geven om zo de macht van de zuilorganisaties te breken. In 1985 trad hij aan als begrotingsminister in een regering met de christendemocraten. Hij maakte geen vrienden met zijn strakke begrotingsbeleid, zijn privatiseringsplannen en zijn confrontaties met vakbonden en ziekenfondsen. Na de verkiezingen van 1987 ruilden de christendemocraten de liberalen dan ook in voor de socialisten.

Vlucht vooruit

Verhofstadt koos voor de vlucht vooruit.

Alexander De Croo werd verrassend voorzitter van Open Vld. Binnen de partij werd het post-Verhofstadt-tijdperk voorbereid.

Vanuit de oppositie publiceerde hij in 1991 zijn eerste **Burgermanifest**: een boekje van nauwelijks zestig bladzijden, dat niettemin de toon zette voor de politieke debatten van het daaropvolgende decennium. Verhofstadt lanceerde de later berucht geworden "kloof tussen burger en politiek" als verklaring voor wat er mis liep in de samenleving. Hij zette frontaal de aanval in op de zuilnetwerken rond de socialistische en christendemocratische partijen. Hij geloofde in een hervervorming van het politieke landschap. Hij meende dat de scheidslijn voortaan zou lopen tussen de voorstanders van een "nieuwe" en de aanhangers van de "oude" politieke cultuur.

Verhofstadt wou die vernieuwers, uit alle bestaande partijen, samenbrengen en bij momenten zag het er ook naar uit dat hij daarin zou slagen. Zo vormde een tweede Burgermanifest (**De Weg naar Politieke Vernieuwing**) de aanleiding voor een aantal politieke kopstukken van de Vlaams-nationalistische **Volksunie** om met Verhofstadt de stap te zetten naar een nieuwe politieke

formatie, de Vlaamse Liberalen en Democraten (VLD), die in november 1992 boven de doopvont werd gehouden. Verhofstadt werd de nieuwe partijvoorzitter en de Burgermanifesten bepaalden de politieke koers van de VLD. De voortdurende harde aanvallen op het beleid van de rooms-rode partijen en op de zuilorganisaties, zetten de partij echter politiek buitenspel en hadden een lange oppositiekuur tot gevolg. Toen de parlementsverkiezingen van 1995 niet de verwachte doorbraak opleverden, trad Verhofstadt terug. De politieke realiteit bleek weerbarstiger dan hij had gedacht.

Bewogen jaren

De electorale opmars van de liberalen werd door twee dingen bepaald: de algemene politieke malaise die het land doormaakte en de wederopstanding van Verhofstadt. In de tweede helft van de jaren 1990 werd de Belgische politiek door een schandalengolf overspoeld. Bij het onderzoek naar de moord op PS-kopstuk André Cools stuitte het gerecht op een hele reeks corruptie-

dossiers bij de Vlaamse en Franstalige socialistische voormannen moest, zoals dat in het eufemistische taalgebruik van die dagen heette, "een stap opzij zetten". Vervolgens was er de affaire Dutroux, die het falen van politie en gerecht blootlegde en die opnieuw vooral de politiek werd aangerekend. De politieke elite was de pedalen kwijt. Overal werd aangedrongen op vernieuwing en verandering. De socialistische en christendemocratische regeringspartijen probeerden het tij te keren door een generatiewissel door te voeren, die vooral bij de christendemocraten uiterst moeizaam verliep.

De al zwaar getroffen rooms-rode regeringscoalitie kreeg de doodsteek in 1999, nadat in volle verkiezingscampagne de "dioxine"-crisis losbarstte toen aan het licht kwam dat malafide producenten ernstig verontreinigd veevoeder in omloop hadden gebracht. De problemen met de veiligheid van de voedselketen, die al eerder, na de moord in 1995 op veearts-keurder Van Noppen, tot een politieke crisis hadden geleid,

Uiteindelijk mocht Verhofstadt nog eens premier worden nadat lange onderhandelingen mislukten.

De liberale partijtop was lange tijd gebiologeerd door de figuur van Jean-Marie Dedecker.

werden nu het thema van de verkiezingen. De regeringspartijen betaalden de rekeningen; groenen en liberalen werden door de kiezers beloond. De christendemocraten belandden voor het eerst sinds mensenheugenis in de oppositie. Een aantal boegbeelden, verenigd rond oud-voorzitter Johan Van Hecke, verliet de partij en stapte over naar de VLD. De christendemocraten gingen door een diep dal: op een bepaald moment vroeg de toenmalige voorzitter Stefaan De Clerck zich zelfs in het publiek af of er nog wel een toekomst was voor zijn partij. De liberalen zaten in de peilingen op rozen: de christendemocratische kiezers overwogen massaal de overstap naar de VLD.

De zogeheten paars-groene, later paarse, coalitie die in 1999 aantrad had de eerste jaren ontegensprekelijk de pers en de publieke opinie mee. Journalisten bleken onder de indruk van de stijl van de nieuwe bewindvoerders. Terwijl christendemocratische ministers meestal niet zo toegankelijk waren, zich altijd zeer voorzichtig uitdrukten en van onopvallendheid hun handelsmerk maakten, beheersten de nieuwe paarse excellenties de kunst van de **soundbites** en de **one liners**. Bovendien lieten ze het publiek ook graag binnenkijken in hun privéleven: politici werden **Bekende Vlamingen**. De VLD, die met premier Verhofstadt de leider en het gezicht van de paarse coalitie leverde, surfte mee op de golven van die populariteit.

Figuur van Verhofstadt

De liberale successen van die jaren hadden

in belangrijke mate te maken met de figuur van Guy Verhofstadt. Toen Verhofstadt na zijn zelfopgelegde ballingschap in Toscane opnieuw in de Belgische politiek stapte, bleek hij een opmerkelijke transformatie te hebben doorgemaakt. De nieuwe Verhofstadt zwoer de saaie pakken af, droeg hippe brillen, debatteerde met schrijvers over hun laatste boek, wist alles over Italiaanse wijnen en reed regelmatig flinke afstanden met de racefiets. Wellicht belangrijker was de ideologische ommezwaai. Verhofstadt, die vroeger door zijn tegenstanders wel eens **Baby Thatcher** werd genoemd, spiegelde zich nu aan het **Derde Weg**-denken, aan de Britse en Nederlandse sociaaldemocraten. Door afstand te nemen van het neoliberalisme van de jaren tachtig slaagde Verhofstadt erin zijn partij uit het politieke isolement te halen. Verhofstadt begreep dat wie in België wil regeren, onvermijdelijk rekening moet houden met de grootste Franstalige partij van het land, de PS. De federale regeringscoalitie met socialisten en groenen vormde daarvan het resultaat.

Die nieuwe koers werd door sommigen binnen de partij echter als te links ervaren. Symbooldossiers als het vreemdelingenstemrecht en het **cordon sanitaire** tegenover extreemrechts, gaven aanleiding tot hevige interne discussies en dissidenties. De rechtse partijoppositie kreeg in het najaar van 2004 een gezicht toen bij de voorzittersverkiezingen senator Jean-Marie Dedecker het opnam tegen Bart Somers, de kandidaat van het partijestablishment. Dedecker verloor weliswaar de verkiezing,

maar haalde een verrassend goede score. Vanaf dan lag hij op ramkoers met zijn partij. Toen Dedecker in 2006 ook effectief uit de VLD werd gezet, stampte hij een eigen partij uit de grond die er, tegen de verwachtingen in, bij de federale verkiezingen van 2007 in slaagde de kiesdrempel te halen. Nogal wat ontevreden liberale partijleden en lokale mandatarissen maakten daarop de overstap naar Dedeckers nieuwe formatie. De partijleiding vreesde op dat moment het ergste.

Vanaf 2004 wordt het zwaar weer voor de liberalen. De pers die tot dan toe de "open debatcultuur" van de paarse partijen-coalitiepartners durfde in het openbaar al eens van mening te verschillen - "verfrissend" vond, heeft het nu over "gekibbel" en over "politici die vechtend over straat rollen". Wat tot voor kort werd geprezen als "professionele politieke communicatie", heet nu "gespin" en "poppetjesmakerij". Net omdat de liberalen het gezicht van de regering vormen, krijgen zij het ook het zwaarst te verduren. Dat leidt dan weer tot intern geruzie, waardoor het imago van de partij nog meer wordt beschadigd. Voorzitter Somers slaagt er niet in de partij uit die negatieve spiraal te trekken: enerzijds omdat het moeilijk is een partij die een coalitieregering leidt scherp te profileren, anderzijds ook omdat het hem, na de moeilijke voorzittersverkiezingen, aan gezag ontbreekt binnen de partij. Om de negatieve beeldvorming te veranderen doet de VLD een beroep op communicatiespecialist Noël Slangen, die als strategisch manager van de partij wordt

aangesteld. Diens ingrepen maken dat de VLD de schade bij de federale verkiezingen van 2007 nog enigszins kan beperken, maar versterken wel het beeld van een politieke formatie die de interne verdeeldheid moet verstoppen achter uitgekende pr-campagnes.

Wonderjaren voorbij

De federale verkiezingen van 2007 luiden de wedergeboorte in van de christendemocraten. Yves Leterme, die als Vlaams minister-president bewees een goed en betrouwbaar bestuurder te zijn, haalt een bijzonder sterke score met een programma dat sterk communautaire klemtonen legt. De daaropvolgende regeringsvorming duurt lang en verloopt bijzonder moeizaam. Op één bepaald moment wordt zelfs Verhofstadt, die vertrokken was naar het Europese Parlement, opnieuw ter hulp geroepen om een interim-regering te leiden; een late vorm van eerherstel voor een politicus die in de verkiezingsstrijd door de oppositie bijzonder hard was aangepakt. Wanneer na bijna tweehonderd dagen uiteindelijk toch een regering wordt gevormd, zijn de liberalen er opnieuw bij. Binnen de VLD wordt een begin gemaakt met het post-Verhofstadt tijdperk door nieuwe voorzittersverkiezingen te organiseren. Enigszins verrassend worden die door Alexander De Croo gewonnen. Tot ieders verbazing trekt de nieuwe voorzitter vervolgens al gauw de stekker uit de zeltogende regering Leterme. Op 13 juni 2010 gaan de Belgen opnieuw naar de stembus. Na een kiescampagne die gedomineerd wordt door communautaire thema's, behaalt aan Vlaamse kant de Vlaams-nationalistische NV-A een monsterscore en is aan Franstalige kant de PS de grote winnaar. In beide landsdelen krijgen de liberale partijen nog maar eens een tik. De wonderjaren lijken voorgoed voorbij.

De bodemkoers bereikt?

Op het einde van de jaren 1990 waren de liberalen goed op weg om de grootste Belgische politieke familie te worden. Dat had voor een deel te maken met omstandigheden waar ze zelf geen verdienste aan hadden: de schandalengolf die de politiek overspoelde en die vooral de christendemocratische en socialistische regeringspartijen werd aangerekend. De liberale opgang werd ook vergemakkelijkt door het feit dat

zowel in Vlaanderen als Franstalig België de christendemocraten, nadat ze in 1999 op de oppositiebanken terecht kwamen, behoorlijk van slag raakten. Maar het is wel de verdienste van de liberalen dat ze er in die cruciale periode in slaagden zich als een geloofwaardig alternatief te presenteren. Maar die liberalen speelden het spel vervolgens hoog. In Franstalig België maakte de MR er geen geheim van dat ze de schandalengolf wou gebruiken om de hegemonie van de PS blijvend te doorbreken. Daartoe probeerde ze de christendemocratische partij (**Centre Démocrate Humaniste** - CDH) op te sloppen via een aanbod tot alliantievorming. Die gok mislukte, toen slechts een klein deel van de partij op het aanbod inging. Daardoor had de MR zich wel voor altijd vijanden gemaakt. Niet alleen bij de meerderheid van de CDH die het aanbod afwees, maar ook bij de PS die van de weeromstuit de partij de regionale regeringscoalities binnenloodste. De Franstalige liberalen wisten hun electorale succes niet te verzilveren en stonden opnieuw werkeloos aan de kant. Het verhaal van de VLD is toch vooral dat van Verhofstadt. Als het over Verhofstadt gaat, vallen onvermijdelijk termen als **charisma** en **voluntarisme**. De VLD was altijd een bonte bende. Verhofstadt slaagde er een opmerkelijke lange tijd in een min of meer hechte coalitie te smeden tussen zeer uiteenlopende figuren en strekkingen: libertairen en conservatieven, sociaalliberalen en marktfundamentalisten, radicale Vlamingen en neo-Belgicisten. Verhofstadt bracht mensen bij elkaar die eigenlijk niet zoveel met elkaar deelden, behalve dan hun vertrouwen in zijn persoon. De paars-groene regering die Verhofstadt op de been bracht begon op een geweldig elan. Ze had de pers mee, de economie draaide, ze slaagde er in doorbraken te realiseren in ethische symbooldossiers, zoals het homohuwelijk en de euthanasiewet. Op communautair vlak ging de coalitie de problemen uit de weg door, naar goede Belgische gewoonte, iedereen een beetje zijn zin te geven; zolang er geld genoeg was, maakte niemand daarvan een probleem. Maar paars en in het bijzonder de VLD reed zich vast in het symbooldossier van het migrantenstemrecht. Dat maakte deel uit van het regeerakkoord, maar er bestond in Vlaanderen en ook binnen de VLD geen meerderheid voor. Paars werd door de con-

servatiever wordende tijdsgeest ingehaald en de liberale partijtop was zo gebiologeerd door de figuur van Jean-Marie Dedecker en de vrees voor een opstand van de partijbasis, dat ze het zicht verloor op de realiteit.

Alles en niets

De liberale electorale triomfen en nederlagen lijken, als je het zo ziet, toch vooral een kwestie te zijn van conjunctuur. Dat geeft een vals gevoel van vertrouwen: als de conjunctuur omslaat, komt het wellicht weer goed. De vraag is echter of er nog wel enige regelmaat zit in de Belgische, en dan vooral de Vlaamse, verkiezingsresultaten. In 2003 haalde de NV-A slechts met grote moeite de kiesdrempel van 5%, in 2010 klokte de partij af op net geen 28% en vandaag staat ze in de peilingen al op 33%. De CD&V zette zich in 2007 weer helemaal op de kaart met een score van bijna 30%, maar viel in 2010 terug op 17% en zakt sindsdien in de peilingen steeds dieper weg. Er lijkt niet meer zo iets te bestaan als een sociologisch minimum of maximum van een partij. Partijen hebben geen bevoorrechte band meer met specifieke delen van het kiezerscorps; bij elke verkiezing worden de kaarten opnieuw geschud. De rol van personen wordt doorslaggevend: in het verleden Verhofstadt, dan Leterme, nu weer De Wever. In die context kunnen de Belgische liberalen zich aan alles en aan niets verwachten. Omdat ze de federale verkiezingen van 2010 verloren, maakten ze geen deel uit van de groep van zeven partijen die maandenlang vruchteloos een regering probeerde te vormen. Daardoor bleven ze een beetje in de luwte, wat wellicht geen slechte zaak was, nu de politiek niet zo'n beste beurt maakte. Op het eerste gezicht biedt dat perspectief voor de toekomst. Maar het ziet er niet naar uit dat verhoudingen tussen de gemeenschappen op korte termijn weer beter zullen worden. Traditioneel gedijen de liberalen niet zo goed wanneer het vooral over taalkwesties gaat en de communautaire scherpslijpers de toon zetten. Dat laat vrezen dat de electorale bodemkoers nog niet is bereikt.

Patrick Stouthuysen

Dit artikel verscheen eerder in het Nederlandse tijdschrift **Liberaal Reveil** (Maartnummer 2011, pp. 46-49, jaargang 52, eerste nummer).

Een LAT-relatie voor verbetering vatbaar

Het Liberaal Vlaams Verbond organiseerde een debat met het liberale middenveld en Open Vld-voorzitter Alexander De Croo. Gespreksonderwerp en meteen de vraagstelling: ACLVB/Liberale Mutualiteiten Open Vld: een LAT-relatie? Nationaal voorzitter Jan Vercamst van de liberale vakbond ACLVB en Geert Messiaen, secretaris-generaal van de Landsbond der Liberale Mutualiteiten hadden alleszins één duidelijke vraag aan Open Vld: meer overleg!

JAN VERCAMST (ACLVB): "11 procent van ACLVB is lid van Open Vld"

"Een syndicalist op bezoek bij liberalen, het klinkt wat vreemd", zo begon nationaal voorzitter van het ACLVB Jan Vercamst. Het syndicalisme ligt vervat in solidariteit volgens Vercamst. "Vrijheid, verantwoordelijkheid en solidariteit zijn de kernwoorden van het ACLVB. Het individu staat centraal en heeft een grote keuzevrijheid. Daarvoor moet het individu de nodige middelen krijgen. "Ons sociaal liberalisme voorziet die vrijheid niet alleen voor de 'happy few', maar voor zoveel mogelijk mensen. Een markteconomie die volledig aan zichzelf overgelaten wordt en enkel op winst uit is, leidt tot onrechtvaardigheid en uitbuiting van consumenten. Daarom aanvaarden liberalen dat de markteconomie sociaal moet gecorrigeerd worden".

"Syndicale vertegenwoordiging bestaat niet om de werkgever te pesten. Wij willen in overleg het welzijn van werknemers beschermen. Werkgevers hebben er alle belang bij dat werknemers gelukkig zijn. Daarom gaat de liberale vakbond ook steeds voor overleg. Staken is een ultiem middel. Geen leuke oefening, maar soms noodzakelijk".

"Hoe zit dat nu tussen de liberale vakbond en Open Vld? Enkele maanden geleden werd Willem Frederik Schiltz aangesproken tijdens de Zevende Dag door een journalist over 'zijn' vakbond. We kunnen het de journalist niet verwijten. Het liberale veld is veel complexer, minder eenduidig dan andere organisaties. Zo is bijvoorbeeld de relatie tussen de overheidsvakbond VSOA en ACLVB niet altijd duidelijk."

Hebben Open Vld en ACLVB een LAT-relatie? We hebben een politiek onafhankelijk karakter. Dat we niet de vakbond

van Open Vld zijn, wordt door de mensen met ongeloof onthaald omdat ze bij de andere vakbonden, ACV en ABVV die link met CD&V en SP.A wel duidelijk zien. Wat we met politieke partijen gemeen hebben is het streven naar een betere maatschappij. Wat ons onderscheidt is dat we vanuit de situatie werknemers en sociaal verzekerden denken. Onze waardenhiërarchie leunt echter sterk aan bij Open Vld en het liberale gedachtegoed. Bijvoorbeeld dat de vrijheid hoger in rang staat dan de gelijkheid. Dit betekent niet dat onze standpunten volledig overeenkomen. We vinden het zo jammer dat er ongenueanceerde uitspraken gedaan worden over het al dan niet behouden van brugpensioenen en automatische loonindexering."

"Voor ons is het nooit de bedoeling geweest om een zitje te bemachtigen in het partijbestuur van Open Vld. Integendeel. Toen ik voorzitter ben geworden van ACLVB heb ik op mijn communiezieltje moeten beloven politiek onafhankelijk te zijn. Wat wij wel willen is dat er gestructureerd overleg komt waar we aan elkaar kunnen vertellen wat er in de samenleving gebeurt. Als vakbond zijn wij toch goed geplaatst om dit te weten."

Onderzoek

"In 2010 hebben we door de UGent een interessant onderzoek laten uitvoeren: 11.600 leden werden aangeschreven; de respons bedroeg ruim 41 procent. Enkele bevindingen: 70% vindt dat staken zonder stakingsaanzegging niet kan; voor de dienstverlening gaven de leden hun vakbonden een acht op tien; 46% is lid van de liberale mutualiteit;

11,6% in Vlaanderen is lid van Open Vld; 48% stemde voor Open Vld in 2009; 12% stemde voor het Vlaams Belang; 82% wil het woord 'liberaal' in de naam behouden."

"Hoe omschrijf ik op dit moment de relatie met Open Vld? Ik kan niet alles vertellen.... Ik zeg niet dat de relatie op een laag pitje staat, maar het zou beter kunnen. Zeker in moeilijke omstandigheden zoals het sluiten van het Interprofessioneel Akkoord (IPA) waar er wel een telefonisch onderhoud was met de voorzitter van Open Vld. We hebben een afspraak als er moeilijkheden zijn dat we contact opnemen. Het zou goed zijn dat we meer contact hebben en overleg plegen. Nu worden we vaak met uitspraken van parlementsleden geconfronteerd die als slogantaal overkomen. We zitten toch met een niet verwaarloosbaar kiezerspotentieel bij onze leden. Ongeacht onze wederzijdse autonomie zouden we onze boodschappen naar buiten beter kunnen stroomlijnen om accidenten te vermijden."

B.C.

ALEXANDER DE CROO (OPEN VLD)

“Een huwelijk op zijn Hollands”

“In het verleden is er wel wat wrevel geweest tussen het liberale middenveld en de partij. De voorbije jaren is dit veranderd. We hebben een gemeenschappelijk gedachtegoed. We gaan allen uit van de kracht van het individu in tegenstelling tot bijvoorbeeld CD&V waar men van het groepsdenken uitgaat.”

“Kunnen we meer overleggen? Overduidelijk. Er gebeurt af en toe wel een accident, zoals het afwijzen van het IPA door het ACLVB. Dat hadden we niet verwacht. Ik heb er helemaal geen probleem mee dat ACLVB ‘onze’ vakbond is en dat de liberale mutualiteit ‘onze’ mutualiteit is. ‘Onze’ is dan niet in de zin van ‘ons bezit’, maar ‘ons’ in de zin dat we voor een deel voor dezelfde dingen strijden.”

“Ik merk dat een grote meerderheid van de vakbond het woord ‘liberaal’ wil behouden. Maar ‘liberaal’ op zich is niet voldoende. We komen uit een periode waarin een ideologie nog wervend kon zijn, maar dat is aan het veranderen. Mensen zijn meer op zoek naar een organisatie die hun in hun leven zekerheid geven. Voor middenveldorganisaties is dit juist hetzelfde. We moeten ook nadenken over hoe we ons kunnen onderscheiden van de anderen.”

Voor vakbonden en mutualiteiten liggen er een pak opportuniteiten klaar. Niet voor de verenigingen die tegen alles zijn, die alles bij het oude willen houden. Een middenveldorganisatie die de verandering ziet en daarop wil inspelen, zal het halen. Ik zie dit

wel bij de liberale organisaties, maar niet bij die anderen.”

“Een LAT-relatie is een beetje te los omdat zo’n relatie niet de intentie heeft om kindjes te maken. We hebben aan elkaar te winnen in een losse relatie waar er af en toe wel een slippertje kan. Een ‘huwelijk op zijn Hollands’ vind ik persoonlijk beter.”

B.C.

GEERT MESSIAEN (LIBERALE MUTUALITEITEN)

“One-day-shots”

Geert Messiaen, secretaris-generaal van de Landsbond der Liberale Mutualiteiten, is erg pessimistisch over de samenwerking tussen het liberale middenveld en Open Vld. “Het gaat altijd om one-day-shots”, zegt hij. Een structureel overleg met een langere termijnvisie was er nooit, volgens Messiaen. “Een liberaal die strijd tegen het middenveld omdat het het middenveld is, vergist zich”. Het citaat dateert van 2005 en kwam uit de mond van toenmalig Open Vld-voorzitter Bart Somers. Voor Messiaen “wijze woorden”. Want de Liberale Mutualiteiten vervullen in het Belgisch landschap een toonaangevende rol. Messiaen: “Hoewel er vrije keuze is, moet men zich bij een

ziekenfonds aansluiten, in tegenstelling tot de vakbond. Ook voor ons, en een studie heeft dat uitgewezen, is het behoud van het woord ‘liberaal’ in onze naam van groot belang.”

Een LAT-relatie? Ja, elke gezonde man heeft een vrouw en een maîtresse. Onze maîtresse is Open Vld en MR. Maar we merken dat die partijen nog andere maîtresses hebben. We willen ons niet mengen met de organisatie van Open Vld, maar we worden te weinig bij de politieke werking betrokken en men maakt te weinig gebruik van onze expertise. Ik betreur dat er geen gestructureerd overleg is en alles vaak beperkt blijft tot ‘one-day-shots’.

“Open Vld heeft altijd een zekere koudwatervrees gehad tegenover het middenveld. Begin jaren negentig ging Guy Verhofstadt in zijn Burgermanifesten fel te keer tegen het middenveld. Hoewel hij vooral de CVP- en SP-zuilen viseerde, deelde het liberale middenveld ook in de klappen. Het waren voor Verhofstadt vervelende drukkingsgroepen die het primaat van de politiek wilden in vraag stellen en aantasten. Dit is evenwel nooit onze bedoeling geweest. Wij hebben nooit gemobiliseerd op VLD-congressen.

Toen Bart Somers partijvoorzitter werd, kregen we een trendbreuk met de maandelijkse bijeenkomsten. Dat liep aanvankelijk goed, maar van een structureel overleg was geen sprake. En dat is zo tot op de dag van vandaag. Toen we in 2007 alle parlementsleden van de liberale partijen uitnodigden om hen onze organisatie voor te stellen was er amper interesse. Waarom zou een vertegenwoordiger van de mutualiteit met raadgevende stem niet mogen zetelen in het partijbureau van Open Vld? Hij of zij kan toch luisteren, adviseren?”

Twintig procent van onze leden zijn lid uit liberale overtuiging; 43% van de ondervraagden uit een studie vindt het woord ‘liberaal’ belangrijk om lid te worden. Onze leden zijn eerder rechts van het centrum georiënteerd; 52% spreekt zijn voorkeur uit voor een liberale partij. Onze naam moeten we dus niet veranderen. We moeten ons ‘liberaal’ blijven noemen. We stellen wel vast dat er ook leden hun voorkeur voor andere partijen laten blijken: 17% van onze leden is aangesloten bij een politieke partij; 93% is bij Open Vld of MR.”

B.C.

Viermaal is scheepsrecht

Ik weet het: het moet zijn 'driemaal is scheepsrecht', maar ik kon niet weerstaan aan de lokroep van de kracht van cijfers. Er zijn dezer dagen vier nieuwe Vlaamse misdaadromans verschenen die stuk voor stuk voor de vierde keer hun zelfde protagonisten opvoeren.

Luisterrijke intelligentie

Ex-VRT-programmamaker **Paul Jacobs**, die in een vorig leven al een twintigtal titels op zijn bibliografie had staan, begon enkele jaren geleden als pregepensioneerde met het schrijven van misdaadromans. Zijn vierde is vanaf mei beschikbaar: **Het droomdagboek van Lavoisier**. Met eens te meer het stel Ellen en Thomas. Al een tijd exploiteren zij hun 'chambre d'hôtes' in Normandië en opereren van daaruit. Ellen vindt op een veiling een notitieboekje uit de 18de eeuw. Samen gaan Ellen en Thomas op zoek naar de betekenis van de geheimzinnige aantekeningen. Zoals wel vaker bij Jacobs, worden vragen opgelost, maar andere blijven voorlopig onbeantwoord. Nieuw is een arrogante Xander Govaert, die zich ongevraagd in hun leven nestelt. Ook nieuw is dat de viriele Thomas zijn lekkere Ellen lijkt te willen ruilen voor de beeldschone Rika.

Neen, dit is nog niet zo bloedstollend als een Mickey Spillane, maar het boek is verbazend rijk aan glorieuze verbale improvisaties en levendige, diep aanvoelende portrettingen. Dat Jacobs dialogen kan schrijven wisten we al. Hier schittert hij met luisterrijke intelligente en warm menselijke gesprekken die zijn liefde voor de taal regelmatig accentueren. Jacobs beschikt over een postmodernistische afkeer voor het conventionele vertellen van een verhaal. En de Lavoisier waarrond een en ander gaat is de Franse chemicus uit de 18de eeuw die als de grondlegger van de moderne chemie wordt beschouwd.

BOEKEN

Originele aanpak

Rudy Soetewey was ook niet aan zijn proefstuk toen hij een viertal jaar geleden misdaadromans begon te schrijven. Na **Inbraak, Moord, Vrienden** kan men vandaag kennis maken met **Getuigen**. Voor de vierde keer een titel met slechts één zelfstandig naamwoord en voor de vierde keer verteld in de ik-vorm. Soetewey onderscheidt zich van andere auteurs in het genre door zijn originele aanpak. In het eerste van de tweeënvijftig korte hoofdstukken (pageturnerkenmerk!) wordt het hoofdpersonage, een boekhoudertje bij een vakbond, op een late trein van Mechelen naar het slaapdorp Hove, al met een moord geconfronteerd. Hij ziet hoe drie jongeren een oudere passagier hardhandig aanpakken. Hij is de enige 'getuige'. De boekhouder haast zich huiswaarts: de politie waarschuwen? Waarom niet tussenbeide gekomen? De volgende dagen wordt een nachtmerrie. Soetewey ontrafelt hoe het nu verder moet met ons burgermannetje. Het schrijven in de ik-persoon leidt tot een maximale geloofwaardigheid. Hierdoor ziet de verteller af van de alwetendheid die zo kenmerkend is voor de schrijver in de derde persoon en beperkt hij zich tot het perspectief van de vertellende persoon. En waarom moesten we steeds denken aan grootmeester Georges Simenon?

Van de kust

De Oostendenaar **Piet Baete** blijft zijn politieromans aan onze kust situeren met de getormenteerde hoofdinspecteur Briek Mulders, nu wel op non-actief gezet en geconfronteerd met een jonge en ambitie-

euze collega voor **Verzwijg Mij Niet** (zijn vierde na **Dromen van de dood, Poker en Wacht tot ik wakker word**).

Vier (!) vrienden bezoeken als ongewenste gasten een verjaardagsfeest bij een steenrijke en machtige familie in het Zoute, waar één van hen zijn ex-vriendin ziet die hij wil terugwinnen van de zoon des huizes. Een in vele opzichten knap verhaal, en voor lezers die Baete (nog) niet kenden een goede reden om kennis te maken. Meteen ook een overtuigend sermoen tegen de geniepige effecten van criminaliteit en het kwade.

Kunstcriminaliteit

Ook radiopresentator en reisjournalist **Toni Coppers** zorgde met **Iris was haar naam** voor een vierde (...) deel uit de thrillerreeks rond Liese Meerhout, inspecteur Kunstcriminaliteit. Zij is nu commissaris geworden bij de moordbrigade van de federale politie. Zij blijft een boon hebben voor de kunstcriminaliteit maar haar werkradius is nu wel wal breder. In het Zoniënwood worden op korte tijd na elkaar twee vermoorde lijken gevonden: van een kolonel bij de NAVO en nog iemand. Als derde kandidaat-dader een vriend van de kolonel. Titel verwijst naar een briefje dat op een lijk wordt gevonden. Geen hard-boiled thriller, maar het blijft leuk en redelijk nieuw een vrouw als politie-inspecteur bezig te zien, te horen en te denken met kleine emancipatorische trekjes. Coppers zorgt voor voldoende aandacht voor de psychologie en de sociale achtergrond van de personages.

John RIJPENS

Paul Jacobs, Het droomdagboek van Lavoisier. Uitg. Houtekiet, 2011; 256 blz.; 17,95 euro.

Rudy Soetewey, Getuigen. Uitg. Kramat Suspense, 2011; 293 blz.; 19,95 euro.

Piet Baete, Verzwijg Mij Niet. Uitg. Standaard, 2011; 304 blz.; 19,99 euro.

Toni Coppers, Iris was haar naam. Uitg. Manteau, 2011; 305 blz.; 19,95 euro.

Geen front maar wel een staatshervorming

N-VA en de haar gezinde opiniemakers beklagen zich er dezer dagen nogal over dat er geen Vlaams front tot stand komt in de communautaire onderhandelingen. Men wijst in dat verband met de beschuldigende vinger naar de traditionele partijen en Groen! Wouter van Besien reageerde alvast met de 'terechte' stelling dat er nooit een Vlaams front geweest is. Dat dit Vlaams front er nooit geweest is en nooit zal zijn, is niet te vermijden. Dit zou immers inhouden dat er over het communautaire thema eensgezindheid zou bestaan tussen de Vlaamse partijen én hun kiezers, wat helemaal niet het geval is. Een front zou regelrecht afbreuk doen aan de verschillende meningen die in Vlaanderen bestaan over de staatshervorming en het doel daarvan.

Vooreerst verschillen de Vlaamse politieke partijen zelf al ernstig van mening over het einddoel van de staatshervorming. Voor de N-VA is dit resoluut een onafhankelijk Vlaanderen in Europa. Voor het Vlaams Belang zelfs een onafhankelijk Vlaanderen zonder meer. Liberale partijen zien de staatshervorming meer als iets mechanisch dat dient om tot efficiënter bestuur te komen. Of dit binnen België of Vlaanderen is, is iets wat de meningen wel verdeelt. Cd&V is nogal onduidelijk over het doel van de staatshervorming. Tot hiertoe haakte deze partij haar karretje aan dat van N-VA. Sp.a lijkt nog het meest technische kennis in huis te hebben om een nieuwe staatshervorming vorm te geven, maar de socialisten zien net als Groen! nog een belangrijke rol voor België op sociaaleconomisch vlak, wat bij de andere partijen niet altijd zo is. Groen! is de enige consequent federale partij in de communautaire discussie die een stabiele federale constructie nastreeft. De goede samenwerking met Ecolo is daar wellicht niet vreemd aan.

Onhaalbaar

De realiteit is ook dat de houding van deze Vlaamse partijen geïnspireerd is door wat de kiezers van die partijen willen. Een kiezer van Groen! zou maar bijzonder

ontgoocheld zijn in zijn partij als die zich plots in de Vlaams-nationalistische logica van een 'front' tegen de Franstaligen zou inschakelen. Ook een groot deel van de socialistische en liberale kiezers zou de eigen partij de rug toe kunnen keren als hun partijen zich plots in een dergelijk front zouden storten, omdat deze kiezers net voor die partijen stemden omdat zij een andere 'meer diplomatische' werkwijze verkiezen.

Een Vlaams front is dus onhaalbaar, eenvoudigweg omdat niet alle Vlaamse kiezers dat willen. Niet alle kiezers zijn potentiële N-VA'ers die zich inschrijven in de front-logica. Om die reden komt er geen Vlaams front tot stand en dat is niet meer dan een uiting van democratie. Indien Vlaamse opiniemakers en politici bepaalde partijen verwijten dat zij zich niet inschrijven in een 'front', dan pleiten zij dus eigenlijk voor een soort eenheidsdenken dat blijkbaar geen ruimte meer laat voor meer dan één mening. In die logica is nog weinig plaats voor intellectueel debat, pluralisme en in het verlengde daarvan meningsverschillen. De dag dat die zaken verdwijnen, zullen we pas echt kunnen spreken over een arm Vlaanderen, op meerdere vlakken. Laat ons hopen dat het nooit zover komt.

Stoere eisen

Los van de discussie over de front-logica moet anderzijds wel toegegeven worden dat de klassieke partijen ook niet uitblinken in consequentie en gewoon oogsten wat zij zelf zaaien. Al decennialang geven die partijen immers wel in het Vlaams Parlement de indruk zich mee in te schrijven in de front-logica. Zij omarmden vaak het Vlaams ideaal van de voormalige Volksunie uit niets meer dan opportunistische overwegingen, om telkens aan een nipte coalitiemeerderheid te komen in Vlaanderen (en soms in België). Telkens bleek in de jaren '90 de Volksunie nodig om een meerderheid te vormen. Ook nu werd haar opvolger, de N-VA, een nuttige schakel in het coalitiesysteem. Dit leidde er meestal toe dat het Vlaams regeerakkoord passages bevatte die stoere Vlaamse eisen vooropstelde op het communautair vlak. Denk maar aan de resoluties die in het Vlaams Parlement werden goedgekeurd in 1999, de onverwijld splitsing van het BHV kiesarrondissement die vermeld stond in het Vlaams regeerakkoord van 2004 en nu dus de Octopusnota.

Lees verder blz. 12

Al deze nota's, standpunten, akkoorden en resoluties hebben één ding gemeen: ze werden op een onbevoegd niveau genomen. De enige mandatarissen die iets nuttigs over de staatshervorming kunnen zeggen en er ook naar kunnen handelen, zijn de federale mandatarissen. De klassieke partijen hebben allen op Vlaams niveau stoere verklaringen afgelegd die ze niet hard konden maken, waarbij hun partijen en federale collega's bovendien niet akkoord waren met die standpunten. Minstens werd er toch niet naar gehandeld. De vraag is dan ook waarom men de Vlaamsgezinde kiezer dan op die manier steeds een rad voor de ogen gedraaid heeft. Het antwoord is vrij eenvoudig: om ook die Vlaamsgezinde kiezer te verleiden en daarna te bedriegen. De afkeer van de Vlaamsgezinde kiezer van de klassieke partijen is op dat vlak dus wel te begrijpen.

Indien men als partij weet dat een standpunt onhaalbaar is of niet uitvoerbaar en zelfs niet door de bevoegde mandatarissen wordt gedeeld, pleegt men kiezersbedrog als men zich met dat standpunt dan toch wil proberen identificeren uit electo-

rale overwegingen. Men had er beter voor geopteerd die Vlaamsvoelende kiezer uit te leggen dat die resoluties, standpunten en verklaringen gewoon onwerkbaar en onwenselijk zijn en niet tot beter bestuur leiden. Dat was veel eerlijker geweest en finaal had het ook wel meer kiezers kunnen overtuigen. Om die redenen is het Bart De Wever-bashen van vandaag, dat bon ton geworden is, nogal goedkoop. De andere Vlaamse partijen, behalve Groen! dat steeds consequent gebleven is op dit domein, oogsten gewoon wat ze zelf gezaaid hebben.

Zonder N-VA?

Het wordt trouwens wel interessant om zien wat de klassieke Vlaamse partijen nu precies van plan zijn in de regeringsonderhandelingen. Plots hoort men stemmen zoals die van Marc Eyskens (Cd&V) om een regering te vormen zonder staatshervorming. Dit zou toch een grote inschattingsfout zijn. Dat men de N-VA overboord gooit in de onderhandelingen is ergens te begrijpen als dit een blokkerende factor is in de onderhandelingen. Dat men evenwel ook nog eens zou nalaten om in ruil voor het opzij zetten van de

grootste Vlaamse partij een staatshervorming te eisen die de Belgische federatie effectief efficiënter bestuurbaar zou maken, is een brug te ver. Die staatshervorming is echt nodig om tot beter bestuur te komen binnen België en Vlaanderen.

Zonder die hervorming zal het thema van de staatshervorming nog jaren de agenda blijven domineren, wat absoluut onwenselijk is omdat er nog vele andere uitdagingen liggen te wachten die in het buitenland nu aangepakt worden (asiel, migratie, economie, sociale zekerheid en justitie om de belangrijkste te noemen). Indien de Vlaamse partijen N-VA opzij zetten, moeten de Franstalige dan toch minstens die staatshervorming kunnen aanbieden die voor de komende decennia stabiliteit moet kunnen bieden in ons land. Men heeft daar nu toch al lang genoeg over kunnen palaveren en men behoort dus onderhands wel te weten waar de pijnpunten liggen, niet?

Egbert Lachaert
www.liberales.be

Brussel, 26 april 2011.

Geachte,

Voor uw agenda :

- Woensdag 25 mei 2011 om 18 uur
- Gastspreker: Carina Van Cauter, Open VLD-kamerlid
- Onderwerp: "Seksueel misbruik in de kerk. Waar blijven schuld en boete?"
- Moderator: Bert Cornelis, hoofdredacteur Volksbelang
- Locatie: hotel Sandton Brussels Centre, Parochiaansstraat 15-27, 1000 Brussel (vlakbij het Centraal Station)
- Aanmelden: telefonisch 09 221 75 05 of via info@hetlv.be
- Collatie voorzien
- Uitgebreide uitnodiging volgt

Met vriendelijke groeten,
Clair Ysebaert
voorzitter